

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МЕНЕДЖМЕНТ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Мордвінов Олександр Григорович
Контактний тел.	+38(066)287-69-20
Е-mail:	mordvinov1202@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=3202
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 319, головний корпус КПУ. <i>Консультації on-line:</i> за допомогою e-mail, viber, шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message/index.php

АНОТАЦІЯ

Питання організації ефективної системи менеджменту природних ресурсів завжди було ключовим і актуальним у процесах розвитку будь-якої країни, в тому числі й України, яка в період демократизації суспільних процесів перебуває на шляху розбудови державності, розвитку політичної системи, оновлення механізмів публічного управління в усіх сферах суспільного життя.

Вивчення та розробка заходів з удосконалення системи управління природними ресурсами в різних соціально-економічних формаціях є надзвичайно важливим, оскільки вони чи не найголовніші в системі економічних відносин. Яке б суспільство ми не взяли, воно завжди розвивалося на основі використання природних ресурсів. Аналіз розвитку менеджменту природних ресурсів свідчить про те, що він ґрунтується на поєднанні

використання природних ресурсів як територіального базису і основного засобу виробництва; різноманітності форм власності на природні ресурси; державному регулюванні природокористування незалежно від форм господарювання тощо.

Менеджмент природних ресурсів є спеціальною дисципліною в процесі підготовки магістрів з геодезії та землеустрою і має своєю метою пізнання сутності і закономірностей розвитку управління природними ресурсами, вивчення методів та механізмів управління.

Дисципліна «Менеджмент природних ресурсів» є дисципліною професійної підготовки здобувачів вищої освіти у галузі знань 19 Архітектура та будівництво за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій (освітньо-професійна програма – «Геодезія та землеустрій»).

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять, згідно з навчальним планом, є: лекції, практичні заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: колективне групове навчання, із застосуванням технологій ситуативного моделювання, технологій опрацювання дискусійних питань, індивідуальні доповіді з окремих питань.

Самостійна робота проводиться під час аудиторних занять та в час, вільний від обов'язкових навчальних занять без участі викладача шляхом самостійного опрацювання лекційного матеріалу, виконання індивідуальних завдань з кожного модуля курсу. Повний курс лекційного матеріалу та методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань розміщено на сторінці дисципліни сайту підтримки навчальних програм університету.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань під час очних зустрічей з викладачем та шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей та самостійних робіт, перевірки виконання індивідуальних завдань. Для визначення результатів модульного та підсумкового контролю використовується система накопичення балів, яка стимулює систематичну роботу студента протягом семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль, після завершення семестру, здійснюється за результатами екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120, у т. ч. 40 годин аудиторних занять і 80 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	40	24	-	16	80

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
2024/2025	1	2	професійна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент природних ресурсів» є формування у магістрів спеціальності «Геодезія та землеустрій» теоретичних уявлень про систему управління природними ресурсами, особливості управління окремими видами природних ресурсів.

Основні завдання дисципліни:

засвоєння теоретичних знань про організаційно-функціональну структуру та механізми управління природними ресурсами;

вивчення законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють природно-ресурсні відносини;

аналіз практики управління природокористуванням та охороною навколишнього природного середовища в Україні та зарубіжних країнах.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

теоретичні та організаційні аспекти управління природними ресурсами;

законодавчі та нормативно-правові засади регулювання природно-ресурсних відносин в Україні;

функціональні повноваження і компетенцію органів державного управління та місцевого самоврядування у сфері управління природними ресурсами;

механізми та методи регулювання природокористування та охорони довкілля;

вміти:

працювати із законодавчими та нормативно-правовими актами, що регулюють процеси природокористування, знаходити в них правові норми, необхідні для вирішення певних питань управління природними ресурсами;

складати аналітичні довідки та інші документи, в яких узагальнюється практика застосування законодавства та хід реалізації екологічної політики на державному, регіональному та місцевому рівнях;

визначати доцільність ухвалення антикризових рішень у сфері природокористування;

формувати набір природно-ресурсних управлінських заходів залежно від соціально-економічної ситуації.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів у галузі знань 19 Архітектура та будівництво за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій (освітньо-професійна програма – «Геодезія та землеустрій»), вивчення дисципліни «Менеджмент природних ресурсів» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

Програмні результати навчання

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проектами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проектів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління природними ресурсами.			
Тема 1.1. Загальна характеристика системи управління природними ресурсами	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.2. Суб'єкти управління природними ресурсами в Україні: організаційна структура, компетенція	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.3. Функції управління природними ресурсами	2	-	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.4. Адміністративний механізм управління природними ресурсами	2	2	Підготовка до практичних семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.5. Економічний механізм управління природними ресурсами	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.6. Основні екологічні проблеми природокористування та природоохоронні заходи	2	-	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. Виконання індивідуального завдання.
Змістовий модуль 2. Особливості управління окремими видами природних ресурсів			
Тема 2.1. Державне управління у сфері лісових відносин	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема 2.2. Управління надкористуванням	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.3. Державне управління у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.4. Механізми захисту атмосферного повітря від забруднення	2	2	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.5. Економічне стимулювання раціонального природокористування в аграрній сфері	2	-	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.6. Охорона та відтворення природних сільськогосподарських ресурсів	2	-	Підготовка до практичних занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Всього:	24	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент природних ресурсів» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на практичних заняттях, перевірки виконання практичних робіт, індивідуальних домашніх завдань. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного заняття, уміння самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий контроль – здійснюється у формі екзамену відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, домашніх завдань до практичних занять, аудиторних самостійних робіт, індивідуальних домашніх завдань.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань		Екзамен	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	40	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
30	30		

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Земельний кодекс України. К.: Паливода А.В., 2009. 104с.
2. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/cdi-bin/laves/main.cdi?nred=2755-17>.
- 3.Третяк А.М., Дорош О.С. Управління земельними ресурсами: навч. пос. Вінниця: Нова книга, 2006. 356с.
4. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні: монографія. К.: Преса України, 1998. 145с.
5. Гуцуляк Ю.Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Чернівці: Прут, 2002. 124с.
6. Дорош О.С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. К.: ТОВ УЗРУ, 2005. 146с.
7. Мордвінов О.Г. Управління аграрним природокористуванням в умовах ринкової трансформації: монографія. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 344с.
8. Боклаг В.А. Державна політика у сфері управління земельними ресурсами в Україні: монографія / В.А. Боклаг. Запоріжжя: КПУ, 2015. 244с.
9. Аніщенко В.О. Моніторинг і охорона земель: навч.пос. / В.О. Аніщенко, В.О. Боровий.Чернігів: Чернігівські обереги, 2006. 208с.
10. Про оренду землі: Закон України від 06.09.1998р. № 161–14 // Відомості Ради України. 1998. №46-47. – Ст.280.
- 11.Земельний кодекс України: науково-практичний коментар станом на 01.03.2013р. / під ред. В.І. Курило. К.: Центр учбової літератури, 2013. 536с.
12. Земельне право України: підручник / за ред. О.О. Погрібного І.І. Каракаша. 2-ге вид., перерод. І доп. К.: Істина, 2009. 600с.
13. Концепція державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року: одобрена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 743-р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3/rada/gov/ua/lavs/show/743-2009-%D1%80>.
14. Лісовий кодекс України. Кодекс України про надра. Водний кодекс України. Повітряний кодекс України. Х.: ТОВ «Одісей», 2008. 216с.
15. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України // Відомості

Верховної Ради України, 1991. №41. Ст.547.

16. Про охорону атмосферного повітря: Закон України // Відомості Верховної Ради України, 1992. №50. Ст.678.

17. Мордвінов О.Г. Природокористування в аграрній сфері перехідної економіки України: монографія /О.Г.Мордвінов. Ніжин: Вид-во НДПУ, 2000. 188с.

18. Довідник з питань економіки та фінансування природокористування та природоохоронної діяльності / В.Шевчук, М.Пилипчук, Н.Карпенко та ін. К.: Геопринт, 2000. 412с.

19. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України// Відомості Верховної Ради України. 2002. №16. Ст.112.

20. Екологічний менеджмент: навч.пос./За ред.. В.Ф. Семенова,О.Л. Михайлюк. К.: Знання, 2006. 366с.

20. Мельник Л.Г., Сотник І.М., Чигрин О.Ю. Економіка природних ресурсів: навч.пос. Суми: Університетська книга, 2010. 348с.

21. Кожушко Л.Ф., Скрипчук П.М. Екологічний менеджмент: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2007. 432с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>

2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. <http://www.president.gov.ua>

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/ua>

4. Національне агентство України з питань державної служби. <http://nads.gov.ua/>

5. Інститут законодавства Верховної Ради України. <http://instzak.rada.gov.ua>

6. Національна академія державного управління при Президентові України. <http://www.academy.gov.ua>

7. Національний інститут стратегічних досліджень. <http://www.niss.gov.ua>

8. Центр політико-правових реформ. <http://www.pravo.org.ua/>

9. Велика наукова бібліотека. <http://sci-lib.com/>

10. Міжнародна цифрова електронна бібліотека (IDEAL). <http://www.sciencedirect.com/science/journals/>

11. Національні бібліотеки світу. <http://www.publiclibraries.com/world.htm>

12. Цифрова бібліотека наукової літератури. <http://citeseer.ist.psu.edu/>